

С. А. КАМЕНЄВА*

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ДО 85-РІЧЧЯ УТВОРЕННЯ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
“КИЇВЩИНА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ”
(6 квітня 2017 року)**

До 85-річчя утворення Київської області 6 квітня 2017 р. у малій сесійній залі Київської обласної ради відбулася науково-практична конференція “Київщина: історія та сучасність”, організована Державним архівом Київської області. Співorganizаторами форуму виступили: Київська обласна рада, Київська обласна державна адміністрація, Державна архівна служба України, Інститут історії України НАН України, Центральний державний кінофотофоноархів України імені Г. С. Пшеничного (ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного), Вишгородський

історико-культурний заповідник, Спілка архівістів України, Компанія “Цифрова країна”.

Основною метою конференції було привернути увагу органів державної влади, місцевого самоврядування, наукового загалу, суспільства до проблем дослідження та збереження історичних, культурних і духовних пам’яток Київської області, презентувати інформаційний потенціал архівних установ області, які на сучасному етапі є не лише осередками формування історичної пам’яті, а й духовними центрами області, міста, району.

У роботі конференції взяли участь більше 130 представників архівних, музейних, наукових, бібліотечних та релігійних установ м. Києва та Київської області, а також представники Польської академії знань із м. Краків (Польща).

Високий рівень представництва забезпечив фаховість наукової дискусії, новизну і різноманітність підходів до вирішення наявних проблем та формування нових досліджень з історії Київщини.

Відкриваючи конференцію, директор Держархіву Київської області С. А. Каменєва наголосила, що метою конференції є не лише презентація джерельної бази архівних установ Київської області, а й можливість

* Каменєва Соф’я Арсеніївна – директор Державного архіву Київської області.

З вітальним словом до учасників конференції звертається Голова Державної архівної служби України Т. І. Баранова.

привернути увагу наукового загалу, краєзнавців, громадських організацій до проблемних питань у дослідженні історії Київщини; акцентувала увагу на тому, що конференція відкриває широке поле можливостей для оприлюднення нових здобутків істориків, науковців, архівістів, працівників музейних установ, які можуть зберегти історію Київщини, тільки об'єднавши свої зусилля.

Учасників конференції урочисто привітали: Голова Державної архівної служби України Т. І. Баранова, голова Київської обласної державної адміністрації О. Л. Горган, академік НАН України, директор Інституту історії України НАН України, доктор історичних наук В. А. Смолій, директор Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського НАН України, доктор історичних наук Г. В. Папакін, завідувач кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Національного університету імені Тараса Шевченка, голова Співки архівістів України, доктор історичних наук, професор М. Г. Щербак.

Звертаючись до учасників конференції, Т. І. Баранова зазначила, що з огляду на сучасні суспільно-політичні процеси, важливе значення має оприлюднення архівних документів, в яких відображено процеси політичного, економічного та культурного розвитку країни. За її твердженням, сучасне інформаційне суспільство не може існувати без використання та оприлюднення інформаційного потенціалу архівних установ.

У своєму вітальному слові О. Л. Горган акцентував увагу не лише на тому, що науково-практична конференція “Київщина: історія та сучасність” займає окреме місце у низці заходів до 85-річчя Київської області, а й відіграє значну просвітницьку роль у вихованні патріотизму, відображаючи найважливіші історичні події на теренах Київщини. За його переконанням, конференція матиме значний науковий та суспільний резонанс не тільки в Київській області, а й в Україні, викличе інтерес науковців, суспільства та посприє подальшому динамічному розвитку досліджень із регіональної історії Київщини.

Директор Державного архіву Київської області С. А. Каменєва,
голова Київської облдержадміністрації О. Л. Горган.

Велику зацікавленість в учасників конференції викликав виступ академіка НАН України В. А. Смолія, який охарактеризував Київщину як “вдячне і цікаве поле” для досліджень із локальної історії, підкреслюючи її регіональну ідентичність. Відомий учений акцентував увагу на необхідності вивчення також сільської історії, яка, на його думку, сьогодні знаходиться у проблемному просторі, але має величезні перспективи розвитку. Підкреслюючи важливість цієї тези, він наголосив, що “свій історичний портрет” повинен бути у кожного села та містечка нашої країни. За його словами, проведення такої конференції має не тільки регіональний, але й всеукраїнський масштаб, і є підтвердженням авторитету Держархіву Київської області серед наукової спільноти.

Доктор історичних наук Г. В. Папакін, вітаючи учасників конференції, наголосив на величезному інформаційному потенціалі джерельної бази з історії Київщини, яка зберігається в Держархіві Київської області, а також запросив представників архівних, музейних установ приєднатися до виявлення та публікації документів, пов’язаних з історією Української революції 1917–1921 рр.

У вітальному слові до учасників конференції доктор історичних наук, професор М. Г. Щербак акцентував увагу не лише на актуальності проведення науково-практичної конференції, а й на різноманітті (за проблематикою і хронологією) доповідей, запропонованих учасниками конференції – від часів Київської Русі до сьогодення.

Виступає доктор
історичних наук,
академік
НАН України,
директор Інституту
історії України
НАН України
В. А. Смолій.

Пленарне засідання конференції відкрила С. А. Каменєва, яка у своїй доповіді проаналізувала ретроспективний аспект утворення Київської області, зміни в її адміністративно-територіальному поділі в радянський та пострадянський періоди, наголосивши на актуальності теми територіальної ідентичності під час створення об'єднаних територіальних громад на території сучасного київського регіону.

Доповідь директора ЦДКФФА імені Г. С. Пшеничного, кандидата історичних наук В. Г. Берковського була присвячена аналізу багатогранної аудіовізуальної джерельної бази з історії Київщини, інформаційний потенціал якої може бути використаний не лише для майбутніх історичних досліджень, а й під час створення виставок, підготовки збірників документів. Доповідач наголосив, що у ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного перші кіносюжети з історії Київщини датуються 20-ми роками минулого століття. Вони стосуються єврейських погромів у Богуславському, Чорнобильському повіті. Повоєнний період в історії київського регіону характеризують 290 кінофільмів, трагічні події Чорнобильської катастрофи висвітлені у 17 кінофільмах.

Про наукову роботу польських істориків у державних архівах України з 90-х років минулого століття до сьогодні у рамках програми “Забуті пам’ятки європейської цивілізації. Актова спадщина Речі Посполитої” розповів доктор, ад’юнкт Польської Академії знань у м. Кракові Яцек Крупа.

Актуальним питанням використання інформаційних технологій в архівній справі у контексті входження України до європейського наукового і інформаційного простору присвятив свою доповідь директор Компанії “Цифрова країна” Олександр Болонніков, який на прикладі співпраці з Держархівом Київської області запропонував практичні рішення з організації доступу до архівної інформації.

Подальше обговорення актуальних питань дослідження історії Київщини та збереження історичних, культурних і духовних пам’яток

відбувалося на секційних засіданнях. Учасникам першої секції були представлені історіографічні та джерелознавчі дослідження з історії Київщини, а також обговорені проблеми дослідження та збереження історичних, культурних і духовних пам'яток Київської області. Велику зацікавленість визвали змістовні доповіді начальника відділу використання інформації документів та інформаційних технологій Держархіву Київської області, кандидата історичних наук О. М. Белої “Колекція карт та креслень Державного архіву Київської області як джерело вивчення історії Київщини”; начальника відділу у справах релігій та національностей Управління культури, національностей та релігій Київської обласної державної адміністрації М. Я. Бардин “Про стан і тенденції релігійної ситуації та державно-церковних відносин в Київській області”; Благодійного Вишгородського благочиння Київської єпархії Української православної церкви, кандидата богослов'я, професора Д. А. Денисенка “Духовний подвиг святих Бориса і Гліба як фундамент розвитку Київської Русі в період правління Ярослава Мудрого”; прес-секретаря Макарівського вікаріатства Київської єпархії Української православної церкви архімандрита Філарета (Єгорова) “Християнське благочестя в родинах православних козаків-захисників Київщини на прикладі сім'ї уродженця Макарова святителя Димитрія Ростовського”; зберігача фондів Держархіву Київської області, магістра теології А. О. Мочаліна “Діяльність Київського відділення Російського біблійного товариства (за документами Державного архіву Київської області)”; завідувача сектору відділу довідкового апарату та обліку документів Центрального державного історичного архіву України, м. Київ (ЦДІАК України), кандидата історичних наук О. С. Кузьмука “Ліквідація Києво-Межигірського монастиря під час секуляризаційної реформи 1786 р.”; доцента кафедри правознавства Білоцерківського інституту економіки та управління ВНЗ “Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”, кандидата історичних наук С. І. Бурлаки “Рух опору на Білоцерківщині під час нацистської окупації: крізь призму маловідомих документів”; провідного спеціаліста відділу використання інформації документів ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного І. М. Закриничної “Історія розвитку Київської області в аудіовізуальних документах з фондів ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного” та інші.

Учасники конференції, які працювали у другій секції, відзначили актуальність вивчення місцевої історії як фундаментальної бази становлення та розвитку Київщини, а також обговорили коло питань, пов'язаних з роллю особистості в історії різних періодів. Серед найбільш цікавих можна відзначити доповіді: заступника директора Вишгородського історико-культурного заповідника, провідного наукового співробітника Інституту історії НАН України, кандидата історичних наук Т. В. Чухліба “Листи фастівського полковника Семена Палія до

королів Речі Посполитої з польських архівосховищ”; завідувача відділу інформаційно-краєзнавчої роботи Білоцерківської міської централізованої бібліотечної системи, кандидата історичних наук Є. А. Чернецького “Домінік де Ля Фліз і Київщина (на підставі джерел Державного архіву Київської області)”; заступника директора-головного зберігача фондів Г. В. Бойко “Видатні діячі Київщини (за документами Державного архіву Київської області)”; доцента кафедри дошкільної освіти та менеджменту ВНЗ КОР “Академія неперервної освіти”, кандидата історичних наук В. С. Перерви “Шкільне меценатство Олександри Браницької на Київщині (XIX – початок XX століть)”; провідного наукового співробітника відділу давніх актів ЦДІАК України, кандидата історичних наук О. М. Пономарьова “Напад татар на південні рубежі Київщини 1769 року за свідченнями очевидців”; доцента кафедри суспільно-гуманітарних наук Білоцерківського національного аграрного університету, кандидата історичних наук О. В. Ярмоли та начальника архівного відділу Білоцерківської міської ради Н. В. Ніканорової “Білоцерківський архів у другій половині 20-х років – на початку 40-х років XX століття”; завідувача архівного сектора Броварської райдержадміністрації Ю. Є. Копачевського “Історія Броварщини від давніх часів до сьогодення”; завідувача Історичного музею Вишгородського історико-культурного заповідника Л. М. Ніколаєнко “Микільсько-Пустинний Задесенський монастир: проблеми дослідження”; начальника архівного відділу Ржищівської міської ради Л. Ю. Білик “Ржищівський край – перлина Київщини. Місто-музей просто неба” та інші.

Підводячи підсумки роботи конференції, учасники висловили впевненість, що проведений захід сприятиме подальшому розвитку наукових досліджень з історії Київщини і стане поштовхом для реалізації нових спільних ідей.

Під час роботи конференції Держархів Київської області презентував виставку архівних документів “Героїчне і трагічне в історії Київської області. Літопис подій”, де відображені найважливіші історичні моменти, доленосні події в історії Київщини.

Держархів Київської області також планує опублікувати матеріали науково-практичної конференції “Київщина: історія та сучасність” окремим виданням.